

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ДЕРЖАВНИЙ ТОРГОВЕЛЬНО-ЕКОНОМІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ВІННИЦЬКИЙ ТОРГОВЕЛЬНО-ЕКОНОМІЧНИЙ ІНСТИТУТ
Кафедра психології

СИЛАБУС

ПСИХОЛОГІЯ ЛІДЕРСТВА / PSYCHOLOGY OF LEADERSHIP

Інформація про викладача	
Викладач	Кокарча Юлія Анатоліївна
Науковий ступінь	кандидат політичних наук
Вчене звання	доцент
Посада	доцент кафедри психології
Адреса кафедри	Хмельницьке шосе, 25, корпус 4, к.409
Контактний телефон	(0432) 55 04 38
E-mail:	y.kokarcha@vtei.edu.ua
Електронна сторінка курсу в системі дистанційного навчання	https://m.vtei.edu.ua
Консультації	Понеділок з 13:00 до 16:00
Інформація про освітній компонент	
Статус компонента	Вибірковий
Освітній ступінь	Бакалавр
Навчальний рік	2026/2027
Анотація курсу	Освітній компонент «Психологія лідерства» зорієнтований на осмислення провідних наукових підходів і сучасних тенденцій розвитку психології лідерства в умовах соціальних та організаційних трансформацій. Його зміст спрямований на розкриття психологічних засад лідерської діяльності, зокрема аналіз ціннісних орієнтацій, мотиваційної сфери та індивідуально-психологічних відмінностей членів групи, що створює підґрунтя для ефективної взаємодії та узгодження суспільних, організаційних, групових і особистісних цілей діяльності. У межах освітнього компонента розглядаються ключові психологічні закономірності лідерства: роль людського та психологічних чинників в управлінні, особливості оптимального розподілу професійних і соціальних ролей у групі, процеси групової інтеграції та згуртованості, специфіка формальних і неформальних міжособистісних відносин, психологічні механізми прийняття управлінських рішень, а також соціально-психологічні якості керівника як лідера. Особливу увагу зосереджено на міждисциплінарному аналізі феномену лідерства, класичних і сучасних теоріях лідерських рис в організаційному контексті, соціально-психологічних концепціях лідерства, моделі лідерства-служіння, співвідношенні керівництва та лідерства, а також характеристиці типів влади лідера.
Мова викладання	Українська

Результати навчання	Результатами опанування освітнього компонента «Психологія лідерства» є формування цілісного уявлення про феномен лідерства та усвідомлення базових значень поняття «лідер» як найбільш авторитетної особистості, що регулює відносини в групі, користується визнанням соціальної спільноти щодо права прийняття особливо важливих рішень, які відображають групові інтереси, а також як члена групи, здатного найбільш ефективно здійснювати керівний вплив у конкретній ситуації. Результатом є також здатність до оцінювання ціннісних пріоритетів лідера з позицій концепції лідерства-служіння, відповідно до якої лідер розглядається насамперед як слуга спільноти, орієнтований на користь суспільству та пріоритет колективних інтересів над особистими. Лідерство при цьому усвідомлюється як практична філософія служіння, що ґрунтується на засадах співпраці, довіри, взаємоповаги та етичного використання влади, незалежно від наявності формального лідерського статусу. Здобувачі вищої освіти набувають здатності розмежовувати та критично аналізувати основні теоретичні підходи до пояснення лідерства, зокрема теорії рис в організаційному лідерстві, ситуаційні теорії, соціально-психологічні концепції, а також феномен харизматичного лідерства. У цьому контексті формується розуміння природи влади, проблем делегування повноважень, функціональних компетенцій та іміджу лідера в сучасному соціальному й організаційному середовищі.
---------------------	--

Тематичний план та оцінювання результатів навчання

Назва теми	Кількість годин				Форми контролю	Бальна оцінка
	Усього годин / кредитів	з них				
		лекції	практичні заняття	самостійна робота студентів		
Тема 1. Наукові основи лідерства	11	2	2	7	В, УД, Д	5
Тема 2. Феномен лідерства в міждисциплінарному дослідженні	11	2	2	7	В, УД, Д	5
Тема 3. Основні підходи до вивчення лідерства	11	2	2	7	В, РПЗ,Т	5
Тема 4. Методологічні основи психології лідерства	11	2	2	7	В, УД, Т	5
Тема 5. Теорія рис в організаційному лідерстві	11	2	2	7	В, УД, Т	5
Тема 6. Поведінкові підходи до проблем лідерства	11	2	2	7	В, РПЗ, Т	5
Тема 7. Ситуаційні теорії лідерства	11	2	2	7	В, РПЗ, Т	5
Тема 8. Соціально – психологічні концепції лідерства	11	2	2	7	В, РПЗ, Т	5
Тема 9. Харизматичне лідерство	11	2	2	7	В, УД, Т	5
Тема 10. Психосоціальний підхід о проблем лідерства	11	2	2	7	В, УД, Т	5
Тема 11. Діалектика керівництва та лідерства	11	2	2	7	В, Т, Д	5
Тема 12. Характеристика типів влади лідера	11	2	2	7	В, Т, Д	5
Тема 13. Сприйняття і розуміння влади	11	2	2	7	В, Т, Д	5

Тема 14. Проблема делегування повноважень	11	2	2	7	В, Т, Д	5
Тема 15. Функціональні компетенції лідера	11	2	2	7	В, РПЗ,Т	5
Тема 16. Імідж лідера	7	2	2	3	В, УД, Т	5
Тема 17. Психологічне сприяння розвитку лідерських якостей.	8	2	2	4	В, Т, Д	5
Індивідуальне завдання	27			27	ІЗ	15
Разом	180/6	34	34	112		100

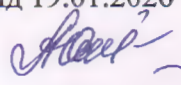
Підсумковий контроль-екзамен

Поточний контроль / критерії оцінювання	Перелік умовних позначень форм контролю та оцінка їх у балах: В – відповідь на практичних заняттях – 2 бали. РПЗ – розв’язання практичних завдань – 2 бали. УД – участь у дискусії – 2 бали. Т – тестування – 1 бал. Д – доповідь – 2 бали. ІЗ – індивідуальні завдання – 15 балів (участь у наукових заходах). Загальна сума за поточну навчальну роботу (аудиторну та самостійну) за семестр – 100 балів. Критерії оцінювання відповідно до Положення про організацію освітнього процесу здобувачів вищої освіти.
Основні літературні та інформаційні джерела	- Дорожко І. І., Ходикіна Ю. Ю., Довженко О. О., Малихіна О. Є., Сідельнікова В. К. Психологія лідерства : навч. вид. Харків, 2025. 70 с. - Дунська А. Р. Трансформаційне лідерство в міжнародному бізнесі : конспект лекцій : навч. посіб. Київ : КПП ім. Ігоря Сікорського, 2022. 84с. - Кісіль З. Р., Швець Д. В. Психологія управління : навч. посіб. Суми : Університетська книга, 2022. 646 с. - Кісіль З. Р., Швець Д. В. Психологія управління : навч. посіб. у схемах, таблицях, коментарях. Одеса : Видавництво ОДУВС, 2023. 208 с. - Когут Я. М., Пряхіна Н. О., Жидецький Ю. Ц., Кіржецький Ю. І., Поцюрко О. Ю. Психологія управління : навч. посіб. / за ред. Я. М. Когута. Львів : Львівський державний університет внутрішніх справ, 2024. 210 с. - Кокун О.М., Пішко І.О., Лозінська Н.С., Олійник В.О. Психодіагностика лідерських якостей військовослужбовців: метод. посіб. Київ: ТОВ «7БЦ», 2023. 171 с. - Михаліцька Н. Я., Яцик М. Р. (упоряд.). Лідерство та комунікації в організації : навч. посіб. Львів : Львівський державний університет внутрішніх справ, 2024. 512 с. - Сопівник Р. В., Рахманіна А. С., Санченко О. В. Лідерологія : підручник. Київ, 2023. 22 с. - Яковицька Л. С. Психологія сучасного менеджменту : навч. посіб. Київ : НАУ, 2022. 135с.
Політика освітнього компонента	
Організація навчання	Організація освітнього процесу здійснюється відповідно до Положення про організацію освітнього процесу здобувачів вищої освіти та передбачає відвідування лекційних і практичних занять, виконання самостійної роботи, тестування, організація позааудиторної роботи тощо.
Інтеграція ІІІ в освітній процес	Згідно пункту 3. Політики застосування штучного інтелекту (ІІІ) правила для здобувачів: 3. Покращення власного тексту Перевірка граматики, орфографії та пунктуації у власноруч написаному тексті. ПЕРЕФРАЗУВАННЯ власних складних речень для покращення ясності та стилю. ПЕРЕКЛАД фрагментів тексту з іноземних джерел з обов'язковим подальшим

	редагуванням, оскільки автоматичний переклад часто буває неточним. 3.2. Заборонене використання ІІІ (що вважається порушенням академічної доброчесності) Наступні дії є суворо забороненими і розглядаються як грубе порушення принципів академічної доброчесності, що прирівнюється до плагіату та академічного шахрайства: 1. Пряме копіювання (Плагіат) Подання тексту, повністю або значною мірою згенерованого ІІІ, як власної, оригінальної роботи. 2. Використання під час контрольних заходів Будь-яке використання інструментів ІІІ під час іспитів, заліків, модульних контрольних робіт, тестів (включаючи онлайн-тестування). 4. Делегування ключових завдань Перекладання на ІІІ основного аналітичного чи творчого завдання роботи. Наприклад, замість самостійного аналізу психологічної ситуації здобувач дає ІІІ запит: «Проаналізуй вплив стресу на ментальне здоров'я працівника підприємства», а потім подає отриманий текст як результат власного аналізу.
Відпрацювання пропусків занять	Відпрацювання пропущених занять з поважних та неповажних причин здійснюється на кафедрі психології шляхом проведення викладачем опитування здобувача за темою в усній або письмовій формі або виконання тестових завдань з відповідної теми в понеділок з 13:00 до 16:00 к.4, ауд. 409
Допуск до підсумкового контролю	Підсумковий контроль-екзамен. До екзамену допускаються всі здобувачі, які набрали за результатами поточної роботи протягом семестру 60 балів. Результат підсумкового контролю (екзамен) з освітнього компонента для здобувачів очної форми навчання визначається як середньоарифметична сума балів поточної роботи та екзамену. Кращим здобувачам, які повністю виконали програму з освітнього компонента, виявили активність в науково-дослідній роботі за відповідною тематикою, стали призерами студентських олімпіад, виступали на конференціях та за результатами поточної роботи набрали 90 і більше балів, науково-педагогічний працівник має право виставити результат екзамену без опитування (при усному екзамені) чи виконання екзаменаційного завдання (при письмовому екзамені). Результат підсумкового контролю (екзамен) з освітнього компонента для здобувачів заочної форми навчання оцінюється в 100 балів, відповідно до Положення про організацію освітнього процесу здобувачів вищої освіти.
Академічна доброчесність	Для забезпечення академічної доброчесності здобувачам вищої освіти необхідно дотримуватись Положення про дотримання академічної доброчесності науково-педагогічними, педагогічними працівниками та здобувачами вищої освіти та Політики застосування штучного інтелекту (ІІІ).
Інші складові політики компонента	Обов'язковою умовою формування фахових компетенцій здобувача є розвиток soft skills (м'яких навичок), а саме розвиток ефективних комунікацій, креативності, гнучкого і критичного мислення, що можливо за рахунок виконання самостійної роботи здобувача, а саме участі з доповідями у студентських конференціях, семінарах, гуртках, дискусійних клубах, проходження онлайн курсів (наприклад «Prometheus», «Coursera»), тренінгів з тематики освітнього компонента.

Затверджено на засіданні кафедри протокол № 02 від 19.01.2026

Науково-педагогічний працівник

Юлія КОКАРЧА

Завідувач кафедри

Юлія КОКАРЧА